

Dekanat Iwje Miasteczko Lipniszki powiatu Oszmiańskiego WKL, własność książęca, jest znane od XVI w. Kościół parafialny został tu założony w 1510 r. z fundacji króla Zygmunta I Starego. Pierwotnie świątynia była konsekrowana możliwie pod tytułem św. Anny (kult św. Kazimierza był zatwierdzony w 1521 r.).

Ostatnia drewniana świątynia została zbudowana w 1804 r. ze środków księcia Aleksandra Bezbrodko, ówczesnego właściciela miasteczka (on w 1812 r. sprzedał Lipniszki Pusłowski, od których przeszły one we własność Wolskich), i poświęcona pod tytułem św. Kazimierza, lecz niemal przez wiek, w 1890 r., była ona zniszczona podczas pożaru. Przy parafii istniała szkoła.

Drewniany kościół stał na wschodnim boku placu Rynkowego, później w tym miejscu została zbudowana przydrożna kaplica dwukondygnacyjna w stylu klasycznym: ceglana i otynkowana, kwadratowa w podstawie, pod dachem czterospadowym z ciekawym krzyżem w kształcie monstrancji. Druga jej kondygnacja – to łukowe podcienia z drewnianą polichromowaną rzeźbą Chrystusa niosącego krzyż. A pod budowę nowego, tym razem murowanego kościoła, został przeznaczony plac na zachód od Rynku, przy drodze do Trokiel. † Budowa murowanej świątyni rozpoczęła się według projektu architekta Połozowa, zatwierdzonego 2 grudnia 1892 r. Być może, po wzniesieniu ścian zapadła decyzja o zmianie projektu – została powiększona wieża-dzwonnica i podniesiony dach dwuspadowy. W 1900 r. dzięki staraniom pana Stanisława Wolskiego (+1906) i innych parafian pod kierownictwem ks. Jana Mokrzeckiego nad Lipniszkami wzniosła się potężna stroma iglica nowego kościoła. W 1927 r. arcybiskup wileński Romuald Jałbrzykowski konsekrował świątynię pod historycznym tytułem św. Kazimierza, co potwierdza data 1900–1927 w prezbiterium.

Kościół jest zbudowany w stylu neogotyckim z cegły i obłożony granitowymi blokami. Świątynia zbudowana na planie prostokąta, ma trzy nawy i pięcioboczną apsydę, zakrystie są dobudowane w kształcie transeptu do głównej objętości świątyni. Wejście główne jest poznaczone wysoką i stromą trójkondygnacyjną wieżą, zwieńczoną spiczastym dachem namiotowym z lukarnami. Szczególną ażurowość wieże nadają pinakle ponad górnymi kondygnacjami, kraby na krawędziach iglicy i koronkowy krzyż. Kościół jest pokryty ogólnym dachem dwuspadowym (kiedyś był z gontu, dzisiaj – metaliczny z blachy), skrzydła transeptu także mają dach dwuspadowy, zaś poniżona apsyda – czterospadowy. Trójkątny fronton nad ołtarzem jest zwieńczony ażurową neogotycką sygnaturką.

Wnętrze kościoła jest podzielone na trzy nawy ośmioma kolumnami i przekryte spiczastym krzyżowym sklepieniem na podprężnych łukach, ozdobionych malarstwem architektonicznym. W kościele znajdują się trzy drewniane ołtarze neogotyckie. Ołtarz główny, tytułowy, jest poświęcony św. Kazimierzowi, lewy boczny – Najświętszemu Sercu Pana Jezusa (z góry w nim mieści się obraz św. Anny), prawy – Matce Bożej Szkaplerznej (z obrazem Matki Bożej Dobrej Rady z góry). Nad wejściem w kształcie balkona są zrobione chóry z organami.

Teren kościelny na początku XX w. został obniesiony murem kamiennym, wejście główne którego jest poznaczone trójjprześłową bramą, zwieńczoną czterema pinaklami.

Od dawnych czasów do lipniskiej parafii należała kaplica w Zygunciszkach. Przed II wojną światową parafia liczyła ponad 8000 wiernych. W 1936 r. starożytna kaplica w Zygunciszkach była rozebrana i przeniesiona na cmentarz parafialny w Lipniskach. Dziś świątynia wygląda jak charakterystyczny dla XIX w. budynek – prostokątna w podstawie budowla z bierwion z trójboczną częścią ołtarzową pokryta dachem dwuspadowym, nad ołtarzem – czterospadowym. Wewnątrz nad wejściem mieszczą się chóry na dwu kolumnach. Cmentarz jest obniesiony ogrodzeniem kamiennym (częściowo są wykorzystane stare nagrobki) z ciekawą trójjprześłową bramą. W 1996 r. teren cmentarza został poszerzony.

W czasach radzieckich kościół św. Kazimierza funkcjonował nieustannie, lecz w 1951 r. władze skonfiskowały budynek plebanii. Proboszcz zamieszkał nad zakrystią. W latach 1970. kościół został wpisany do rejestru zabytków architektury. Także do zabytków zaliczono kaplicę przydrożną na placu Rynkowym. Kaplica na cmentarzu była zaniedbana, ale stosunkowo dobrze zachowała się.

19 marca 1976 r. proboszczem w Lipniskach został o. Karol Franciszek Szczepanek OFMCap (+2004). Od tej pory w parafii służą kapucyni. W 1991 r. generał zakonu dał zgodę na założenie w Lipniskach domu zakonnego dla trzech mnichów. Dom zbudował jako plebanie jeszcze o. Karol w końcu lat 1980. Jest to parterowy budynek z mansardą z cegły silikatowej, który niemal ostatni stoi przy wyjeździe do Trokiel. W ołtarzu kaplicy domowej znajduje się

Lipniszki

Wpisany przez Паводле архіва Гродзенскай дыяцэзіі
22.02.2015 01:00

obraz św. Józefa.

Teraz do parafii lipniskiej należą kaplice w Kamieńczanach i Centralnej. Ojcowie kapucyni, opiekujący się parafią, dojeżdżają także w Kniaziukowce i Niekrasze.